Finansutskottets betänkande

1983/84:4

om konsumentprisindex m. m.

Motionen

I motion 1982/83:1156 av Rune Gustavsson (c) och Martin Olsson (c) hemställs att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om vikten av att index som påverkar löner, pensioner m. m. rensas från påverkan av skatter och priser på alkohol och tobak.

I motion 1156 anförs att priset på alkohol är ett viktigt instrument för att begränsa alkoholkonsumtionen. Om priset skall kunna vara ett effektivt alkoholpolitiskt instrument får det dock inte fungera så, att stora grupper genom automatiskt verkande system kompenseras för prishöjningar på alkoholdrycker. Olika indexserier som reglerar löner, pensioner m. m. bör därför enligt motionärerna rensas från påverkan av priset, inkl. skatten, på alkohol.

Eftersom även tobaken innebär stora hälsorisker och även tobaksskatten har till uppgift att begränsa konsumtionen kan motsvarande synpunkter läggas på tobaksskatten. Index bör alltså även rensas från påverkan av tobakspriset.

Utskottet

Konsumentprisindex avser att mäta hur stor kompensation i pengar ett hushåll behöver för att kunna bibehålla samma levnadskostnadsnivå som det hade i bassituationen. Förändringarna i konsumentprisindex ligger till grund för bl. a. det s. k. basbeloppet.

Det finns vid sidan av konsumentprisindex en s. k. nettoprisindex. I denna har inverkan från indirekta skatter (bl. a. alkohol- och tobaksskatter), tullar och avgifter samt subventioner rensats bort. Det är naturligtvis också möjligt att konstruera en index där prisförändringarna på konsumtionen exkl. alkohol och tobaksvaror ingår.

Av det anförda framgår att det dels redan finns index som inte påverkas av förändringar i alkoholbeskattningen, dels går att konstruera andra index som inte innefattar alkoholpriser. De alkoholpolitiska önskemål som motionärerna har kan således tillgodoses på olika sätt. Utskottet avstyrker mot denna bakgrund motion 1156.

Utskottet hemställer

att riksdagen avslår motion 1982/83:1156.

Stockholm den 27 oktober 1983

På finansutskottets vägnar
ARNE GADD

Närvarande: Arne Gadd (s), Paul Jansson (s), Per-Axel Nilsson (s), Lennart Blom (m), Roland Sundgren (s), Christer Nilsson (s), Filip Fridolfsson (m), Rolf Rämgård (c), Torsten Karlsson (s), Bo Södersten (s), Hugo Hegeland (m), Rolf Andersson (c), Anders Andersson (m), Hans Petersson i Hallstahammar (vpk) och Kenth Skårvik (fp).

Särskilt yttrande

Rolf Rämgård (c) och Rolf Andersson (c) anför:

Vi delar motionärernas uppfattning att det finns goda skäl för att inte ge kompensation för höjda alkohol- och tobakspriser. Vi anser emellertid att man bör överväga om man över huvud taget i olika sammanhang skall ge full kompensation för höjda priser. Enligt vår mening bör man ge full kompensation för inflationen endast upp till en viss nivå. Vilken nivå och vilka utgiftsområden, som skulle komma att beröras av detta förslag, avser vi att ta ställning till när budgetförslaget läggs fram i januari 1984.

minab/gotab Stockholm 1983 77049